
ELŐSZÓ

A kedves Olvasó immár a nyolcadik Geoszférák című kötetünket tartja a kezében. A kötet – hagyományainkhoz híven – a Szegedi Tudományegyetem Földtudományok Doktori Iskolájában sikeresen megvédett PhD-disszertációk összefoglaló eredményeit tartalmazza.

A 2016-os év tudományos témái változatosak. Ízelítésként következzen néhány mondat az elért eredményekről.

Andrási Gábor a Dráva hidromorfológiájának átalakulását vizsgálta az elmúlt két évszázad drasztikus antropogén beavatkozásainak (pl. szabályozás, vízerőmű-építés) tükrében. Kimutatta, hogy a beavatkozások hatására a kiegyenesített szakaszokon kiszélesedett a meder és medertágulatok jöttek létre, amelyekben zátonyok és szigetek képződtek, így átalakult a meder mintázata. A szigetek parthoz kapcsolódásával egy időben a vízfelszín területe lecsökkent és a meder is leszűkült, egységesebbé vált. A fonatos mintázat egyre inkább átalakult, a Dráva medre kanyargóssá vált, ezért itt napjainkban is dinamikusán fejlődő kanyarulatokat találunk.

Balizs Dániel egy kiválasztott mintaterület etnodemográfiai viszonyaival, valamint az ott élő kisebbségek asszimilációjával, illetve változatos identitás összetevőivel foglalkozott. Fő szempontja a kvantitatív és kvalitatív megközelítést egyaránt magában foglaló,

etnikai földrajzi és azon túlmutató módszereket felvonultató komplex nemzetiségi összkép ábrázolása volt. Eredményei között vannak mezo- és mikroszinten értelmezhető, a térstruktúra általános bemutatásától egészen a közösségek vagy egyének etnikai önértelmezéséig, melyek a kisebbségi közösségek identitásának és kultúrájának menedzselésén túl a kétnyelvű oktatás gyakorlati kérdéseinek megválaszolásához, valamint a kisebbségi intézmény- és érdekképviselői rendszer bővítéséhez nyújthatnak segítséget.

Gulyás Péter egy sajátos természeti adottságokkal és történelmi múlttal rendelkező magyar nagytáj, az Alföld turizmusának térfolyamatait tekintette át. Vizsgálatai alapján a fejlett európai vidéki térségek turizmusára érvényes modellek jórészt az Alföldre is érvényesek és alkalmazhatók. Megállapításai szerint a szektor hatékony működéséhez szükséges társadalmi és humánerőforrások minősége elmarad a szükséges szinttől, előremutató fejlesztésük elengedhetetlen annak érdekében, hogy az Alföldön meglévő gazdag belső erőforrásokra alapozva magasabb helyi hozzáadott értékkel rendelkező, minőségi és egyedi turisztikai kínálat jöhessen létre, s az ágazat a jelenleginél hangsúlyosabb szerepet tölthessen be a vidékgazdaságban.

Csépe-Muladi Beáta a felszíni klímaváltozás szélsőségeinek érvényesülését

vizsgálta barlangi körülmények között. Méréseit egy új típusú, vezeték nélküli szenzorhálózat segítségével valósította meg, amivel a barlangklíma vizsgálatainak módszertani fejlődését is elősegítette. Elemezte a barlangon belüli hőmérséklet rétegződését, meghatározta a járatok hűlési, örvénylési és melegedési szakaszait, választ adott arra a kérdésre, hogy mikor történik, és milyen tényezőktől függ a tavaszi és őszi légáramlás fordulása, illetve a barlangban túrázó vagy kutató csoportok létszáma hogyan befolyásolja a barlang léghőmérsékletét.

Témavezetőként és társszerzőként Bajmócy Péter, Csatári Bálint, Kiss Tímea és Mucsi László kollégáim támogatták ezen PhD-munkák elkészülését.

Remélem, hogy ezzel az előzetessel sikerült érdeklődést kelteni ez évi kötetünk és ennek kapcsán korábban megjelent kiadványaink iránt is.

Szeged, 2017 márciusa

Unger János

koordinátor

SZTE Földtudományok Doktori Iskola